

Utländsk bakgrund i staten 2006

Innehåll

Utländsk bakgrund i staten	3
Sammanfattning	3
Statistik om utländsk bakgrund	4
Andelen anställda med utländsk bakgrund ökar snabbare i staten än bland förvärvsarbetande	4
Fler med utländsk bakgrund bland nyanställda	6
Fler kvinnor med utländsk bakgrund än män	6
Flest med utländsk bakgrund i högskolesektorn	6
Utvecklingen snabbast inom rättsmyndigheter samt arbetsliv, omsorg och utbildning	8
Flest med utländsk bakgrund inom kärnkompetens	9
Jämförelser mellan sektorer inom kompetens kategorier	11
Flest med utländsk bakgrund i storstadsregioner	12

Figurförteckning

Figur 1. Utveckling av andel anställda med utländsk bakgrund inom olika sektorer perioden 2000–2006, procent.....	7
Figur 2 Fördelning av samtliga anställda, anställda med utländsk bakgrund respektive svensk bakgrund i olika kompetenskategorier 2005 och 2006	10
Figur 3. Andel med utländsk bakgrund i staten, bland förvärvsarbetande och i befolkningen inom olika regioner i Sverige år 2006, procent.....	14

Tabellförteckning

Tabell 1. Andel med utländsk bakgrund 2000–2006, procent	5
Tabell 2. Andel utrikes födda 2000-2006, procent.....	5
Tabell 3. Personalomsättning och ökningstakt i andelen anställda med utländsk bakgrund inom olika sektorer år 2006, procent.....	9
Tabell 4. Antal anställda, antal anställda med utländsk bakgrund samt andel anställda med utländsk bakgrund inom olika sektorer och kompetenskategorier år 2006	12

Utländsk bakgrund i staten

Sammanfattning

Den etniska mångfalden i statsförvaltningen fortsätter att öka. År 2006 hade 11,1 procent av de statsanställda utländsk bakgrund, vilket är en ökning med en halv procentenhet sedan föregående år. Det är den största ökningen på fyra år. Förklaringar till den relativt kraftiga ökningen mellan åren 2005 och 2006 är att antalet nyanställningar är det högsta på fyra år och att andelen med utländsk bakgrund bland de nyrekryterade är den högsta andelen någonsin, 16,6 procent. Detta kan vara ett tecken på att myndigheternas arbete med mångfaldsfrågor har gett resultat.

Andelen individer med utländsk bakgrund bland de nyanställda har varit högre än andelen individer med utländsk bakgrund bland förvärvsarbetande på hela den svenska arbetsmarknaden men något lägre än andelen i befolkningen. Det gäller för hela 2000-talet och förklarar varför andelen anställda med utländsk bakgrund ökar snabbare i staten än bland förvärvsarbetande. Ökningstakten i staten har varit 3,3 procent under perioden 2000–2006. Bland de förvärvsarbetande på hela den svenska arbetsmarknaden var takten 2,1 procent mellan åren 2000–2005. År 2005 är den senast tillgängliga uppgiften om förvärvsarbetande och då hade 13,9 procent av de förvärvsarbetande utländsk bakgrund.

Andelen kvinnor i statsförvaltningen med utländsk bakgrund var 11,9 procent och andelen män var 10,3 procent år 2006. Att andelen är lägre bland män beror på att de mansdominerade sektorerna, affärsverk och infrastruktur samt rättsmyndigheter, har de lägsta andelarna anställda med utländsk bakgrund, drygt 6 procent. Detta kan i sin tur till viss del förklaras av krav på svenskt medborgarskap som följer av säkerhetsklassning och gäller för vissa tjänster i dessa sektorer. I staten är andelen anställda med utländsk bakgrund högst inom sektorn universitet, högskolor och forskning där 18,4 procent av de anställda har utländsk bakgrund.

Anställda med utländsk bakgrund är något överrepresenterade i kategorin kärnkompetens och underrepresenterade i kategorierna ledningskompetens och stödkompetens. Det finns dock stora variationer mellan sektorerna i staten.

Andelen med utländsk bakgrund skiljer sig avsevärt åt mellan regioner, men kanske främst mellan storstadsområden och landsbygd. Högst andel med utländsk bakgrund finns i de tre storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö. Övriga delar av landet har en lägre andel personer med utländsk bakgrund. Lägst andel återfinns i Norrland. Det gäller vare sig jämförelsen görs för de statligt anställda, förvärvsarbetande på hela arbetsmarknaden eller befolkningen. Jämförelsen visar även att andelen statligt anställda med utländsk bakgrund i Norrland är lika hög som andelen bland de förvärvsarbetande i denna region. Även i "Mellansverige i övrigt" är skillnaderna mellan andelen i staten och de förvärvsarbetande förhållandevis små.

Statistik om utländsk bakgrund

Regeringen har vid ett flertal tillfällen betonat vikten av etnisk och kulturell mångfald i arbetslivet. I den integrationspolitiska propositionen (prop. 1997/98:16) som antogs av riksdagen hösten 1997 framhåller regeringen att den etniska mångfalden bör genomsyra arbetslivet och att staten som arbetsgivare har ett särskilt ansvar. Senast i budgetpropositionen för 2007 lyfte regeringen fram att det är en förvaltningspolitisk prioritering att öka den etniska och kulturella mångfalden i statsförvaltningen de kommande åren (prop. 2006/07:1). Myndighetschefer har, i sin egenskap av arbetsgivare, enligt regeringens uppfattning, ett särskilt ansvar för integrationspolitiken.

Att arbeta med mångfald innebär att ta vara på individernas kompetens oavsett etnisk eller kulturell bakgrund och att skapa förutsättningar för ökad mångfald i arbetslivet. När det gäller bearbetning av statistiska uppgifter om bakgrund, religiös övertygelse m.m. på *arbetsplatsnivå*, hänvisar Arbetsgivarverket till den vägledning¹ som Rådet för integration i arbetslivet har utarbetat. I rådet ingår de centrala organisationerna på arbetsmarknaden².

I vägledningen kan läsas:

”Rådet för Integration i Arbetslivet har funnit det angeläget att markera det olämpliga i att registrera anställdas etniska bakgrund. Det går utmärkt att arbeta aktivt mot etnisk diskriminering och trakasserier utan sådan registrering.”

Uppgifterna i denna rapport är baserade på Arbetsgivarverkets statistik över statsanställda som har kompletterats med uppgifter från Statistiska Centralbyråns befolkningsregister för åren 2000-2006. Av integritetskäl är materialet avidentifierat. Inga uppgifter för enskilda myndigheter eller individer kan lämnas ut.

I denna rapport används två begrepp, *utrikes född* och *utländsk bakgrund*. En utrikes född person är född i något annat land än Sverige. En person med utländsk bakgrund definieras som en individ som antingen är utrikes född eller är född i Sverige och där *båda* föräldrarna är utrikes födda.

Andelen anställda med utländsk bakgrund ökar snabbare i staten än bland förvärvsarbetande

Andelen anställda med utländsk bakgrund i staten har ökat från 9,1 procent år 2000 till 11,1 procent eller drygt 25 000 personer år 2006. Motsvarande andel för förvärvsarbetande var 13,9 procent år 2005³ och för befolkningen i arbetsför ålder (20-64 år) 18,8 procent år 2006. Även om andelen anställda med utländsk bakgrund fortfarande är lägre i staten än bland förvärvsarbetande eller i befolkningen i arbetsför ålder, har ökningstakten sedan år 2000 varit snabbare i staten än i de andra ovan nämnda grupperna, se tabell 1.

¹ Integration i arbetslivet. Vägledning för företag, myndigheter och organisationer.

² I rådet ingår Svenskt Näringsliv, Sveriges Kommuner och Landsting, Arbetsgivarverket, LO, TCO och SACO

³ Uppgift om andel med utländsk bakgrund bland förvärvsarbetande för år 2006 finns inte tillgänglig vid sammanställningen av denna rapport.

Tabell 1. Andel med utländsk bakgrund 2000–2006, procent

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Öknings- takt / år
Staten ¹⁾	9,1	9,6	10,1	10,3	10,4	10,6	11,1	3,3%
Nyanställda i staten ²⁾	i.u.	14,4	14,5	14,5	15,2	15,3	16,6	3,0%
Förvärvsarbetande 20-64 år ³⁾	12,5	12,9	13,2	13,4	13,6	13,9	i.u.	2,1%
Befolkningen 20-64 år ⁴⁾	16,3	16,6	17,0	17,4	17,8	18,2	18,8	2,5%

1) Avser personer med månadsavlönad anställning hos obligatoriska och frivilliga medlemmar i Arbetsgivarverket. Timavlönade m.fl. ingår ej. År 2000 ingår inte anställda hos försäkringskassorna och år 2001 ingår inte personer med en anställningsomfattning understigande 40 procent. För åren 2002–2006 ingår dessa grupper. Effekten av att införa dessa grupper i redovisningen är marginell.

2) Avser personer som inte var anställda i staten föregående år eller som bytt anställningsmyndighet sedan föregående år.

3) Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS). I RAMS ingår egna företagare och personer vars arbetstidsomfattning är minst en timme per vecka. RAMS för år 2006 finns ännu inte tillgänglig.

4) Källa: SCB:s befolkningsstatistik.

I tabell 2 visas utvecklingen av andelen utrikes födda i staten för åren 2000 till 2006. Andelen statsanställda som är utrikes födda har under perioden ökat från 7,5 procent till 9,1 procent. Ökningen har skett främst genom att andelen anställda som är födda utanför Norden har ökat.

Tabell 2. Andel utrikes födda 2000-2006, procent

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Öknings- takt / år
Staten ¹⁾	7,5	8,0	8,4	8,5	8,6	8,7	9,1	3,2%
Nyanställda i staten ²⁾	i.u.	11,9	12,1	12,1	12,8	12,8	13,6	2,7%
Förvärvsarbetande 20-64 år ³⁾	12,5	12,9	13,2	13,4	13,6	13,9	i.u.	2,1%
Befolkningen 20-64 år ⁴⁾	14,0	14,3	14,6	14,9	15,2	15,6	16,2	2,4%

1) Avser personer med månadsavlönad anställning hos obligatoriska och frivilliga medlemmar i Arbetsgivarverket. Timavlönade m.fl. ingår ej. År 2000 ingår inte anställda hos försäkringskassorna och år 2001 ingår inte personer med en anställningsomfattning understigande 40 procent. För åren 2002–2006 ingår dessa grupper. Effekten av att införa dessa grupper i redovisningen är marginell.

2) Avser personer som inte var anställda i staten föregående år eller som bytt anställningsmyndighet sedan föregående år.

3) Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS). I RAMS ingår egna företagare och personer vars arbetstidsomfattning är minst en timme per vecka. RAMS för år 2006 finns ännu inte tillgänglig.

4) Källa: SCB:s befolkningsstatistik.

Fler med utländsk bakgrund bland nyanställda

Varje år de senaste sex åren har mellan 21 000 och 30 000 individer nyanställts i staten. Som nyanställda räknas individer som inte var anställda i staten föregående år samt individer som bytt anställningsmyndighet sedan föregående år.⁴

Regeringens mål är att andelen statsanställda med utländsk bakgrund ska motsvara andelen med utländsk bakgrund i befolkningen i stort. Denna förändring kan åstadkommas endast genom personalomsättning och nyanställningar.

Bland de nyanställda i staten är andelen med utländsk bakgrund högre än bland samtliga statsanställda. År 2006 hade 16,6 procent av samtliga nyanställda i staten utländsk bakgrund, vilket är mer än bland förvärvsarbetande men färre än i befolkningen. Andelen nyanställda med utländsk bakgrund har ökat stadigt under hela perioden 2000-2006, men särskilt kraftigt det senaste året, vilket också framgår av tabell 1. Vad gäller kön, kan inte några större skillnader bland de nyanställda urskiljas. Bland de nyanställda som är utrikes födda är 86 procent födda utanför Norden, motsvarande siffra för samtliga statsanställda är 75 procent.

Fler kvinnor med utländsk bakgrund än män

När det gäller könsfördelningen kan det observeras att det fortfarande finns något fler kvinnor med utländsk bakgrund i statsförvaltningen än vad det finns män. 11,9 procent av de statsanställda kvinnorna och 10,3 procent av männen hade utländsk bakgrund år 2006.

Statsförvaltningen som helhet har en helt jämn könsfördelning med 50 procent kvinnor och 50 procent män. Könsfördelningen är dock inte jämn inom alla verksamhetsområden i staten. Till exempel inom infrastrukturområdet är tre av fyra män medan två av tre är kvinnor inom sektorn arbetsliv, omsorg och utbildning.

Skillnader mellan sektorer när det gäller både könsfördelning och andel anställda med utländsk bakgrund förklarar varför andelen med utländsk bakgrund är lägre bland män. Det beror på att de mansdominerade sektorerna, affärsverk och infrastruktur samt rättsmyndigheter, har de lägsta andelarna anställda med utländsk bakgrund, drygt 6 procent. Detta kan i sin tur till viss del förklaras av krav på svenskt medborgarskap som följer av säkerhetsklassning och gäller för vissa tjänster i dessa sektorer.

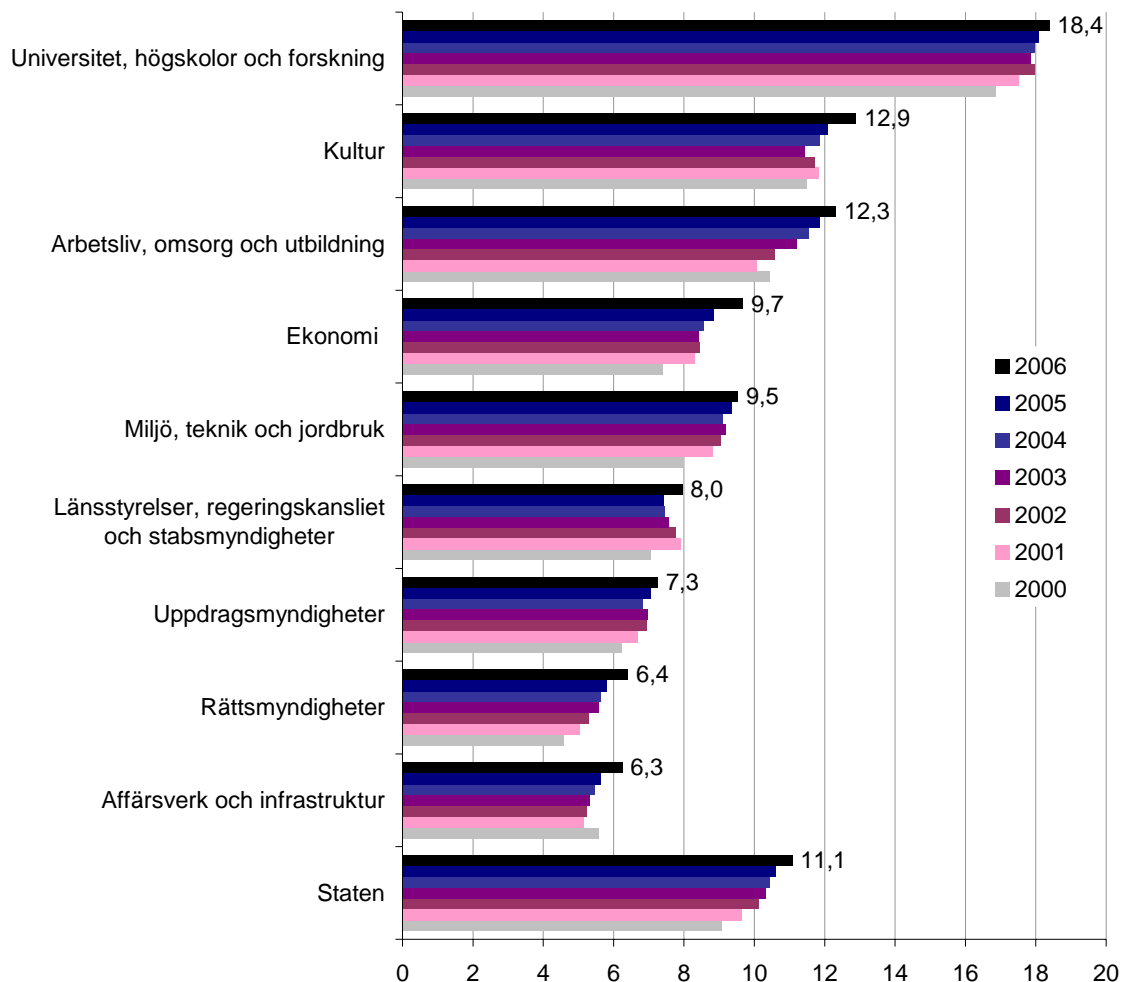
Flest med utländsk bakgrund i högskolesektorn

Andelen anställda med utländsk bakgrund varierar mellan olika delar av statsförvaltningen. Den högsta andelen anställda med utländsk bakgrund, 18,4 procent, finns inom sektorn universitet, högskolor och forskning. Denna är också den största sektorn med totalt sett flest anställda. Sektorerna kultur samt arbetsliv, omsorg och utbildning har de näst högsta andelarna anställda med utländsk bakgrund, nämligen 12,9 procent respektive 12,3 procent. De lägsta andelarna med anställda med utländsk bakgrund finns inom

⁴ Avser personer med månadsavlönad anställning hos obligatoriska och frivilliga medlemmar i Arbetsgivarverket. Timavlönade m.fl. ingår ej.

affärsverk och infrastruktur och rättsmyndigheter. Där har 6,3 respektive 6,4 procent av de anställda utländsk bakgrund. I figur 1 illustreras utvecklingen av andelen anställda med utländsk bakgrund inom samtliga sektorer och staten totalt för perioden 2000–2006.

Figur 1. Utveckling av andel anställda med utländsk bakgrund inom olika sektorer perioden 2000–2006, procent

Anmärkning: Avser personer med månadsavlönad anställning hos obligatoriska och hos frivilliga medlemmar i Arbetsgivarverket. Timavlönade m.fl. ingår ej. År 2000 ingår inte anställda hos försäkringskassorna och år 2001 ingår inte personer med en anställningsomfattning understigande 40 procent. För åren 2002–2006 ingår dessa grupper. Effekten av att införa dessa grupper i redovisningen är marginell.

Skillnaderna mellan sektorer kan till viss del förklaras av sektorsspecifika sakförhållanden. Till exempel har den långa traditionen av internationellt samarbete inom forskningsverksamhet betydelse för den relativt höga andelen anställda med utländsk bakgrund inom sektorn universitet, högskolor och forskning. Många inom denna sektor är utrikes födda och kan antas ha rekryterats direkt från ett annat land.

Ett annat exempel är kravet på svenskt medborgarskap som följer av säkerhetsklassning och gäller för vissa tjänster som finns främst inom försvaret och rättsväsendet och som

sänker andelen anställda med utländsk bakgrund inom dessa verksamheter. Bland annat krävs svenskt medborgarskap för anställning som domare eller polis. Cirka en tredjedel av alla statsanställda med utländsk bakgrund är utländska medborgare. Tjänsterna som kräver svenskt medborgarskap utgör uppskattningsvis en femtedel av samtliga statliga tjänster. Exakta uppgifter om hur många tjänster i staten som kräver svenskt medborgarskap saknas.

Av alla anställda i staten var 3,5 procent utländska medborgare år 2006. Knappt hälften av dessa var medborgare i ett annat EU 15-land⁵. Bland de nyanställda var andelen med utländskt medborgarskap nästan dubbelt så hög som bland samtliga statsanställda, nämligen 6,3 procent. Samtidigt var det relativt sett fler som är medborgare i ett icke-EU 15-land.

Utvecklingen snabbast inom rättsmyndigheter samt arbetsliv, omsorg och utbildning

Det är av intresse att som komplement för nulägesanalysen av andelen anställda med utländsk bakgrund även studera utvecklingen inom varje sektor. Eftersom en ökning i andelen anställda med utländsk bakgrund enbart kan uppnås med personalomsättning, är det relevant att ställa frågan huruvida personalomsättningen samvarierar med andelen anställda med utländsk bakgrund eller dess ökningstakt. Tabell 3 redovisar den genomsnittliga personalomsättningen⁶ 2001–2006, den genomsnittliga andelen nyanställda med utländsk bakgrund för samma period och den totala andelen anställda med utländsk bakgrund år 2006 för varje sektor. Slutligen, längst till höger i tabellen anges hur hög ökningstakten för andelen anställda med utländsk bakgrund varit i snitt under perioden 2001–2006.

En enkel granskning visar att ökningstakten i andelen anställda med utländsk bakgrund varierar mellan sektorer. Det är naturligt att ökningstakten är högre inom de sektorer som har en relativt låg andel anställda med utländsk bakgrund än de sektorer som hög andel.

Något entydigt samband mellan ökningstakten och personalomsättningen kan inte urskiljas. Något överraskande är att sektorerna med högst personalomsättning verkar ha den lägsta ökningstakten bland anställda med utländsk bakgrund.

Sektorn länsstyrelser, regeringskansli och stabsmyndigheter har den genomsnittligt högsta personalomsättningen, procentuellt färre anställda med utländsk bakgrund totalt än staten i genomsnitt och ökningstakten av andelen anställda med utländsk bakgrund är lägst av alla sektorer. Nivån är i stort sett densamma år 2006 som den var år 2001, 8,0 procent jämfört med 7,9 procent.

⁵ I EU 15 ingår följande länder: Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Spanien, Portugal, Storbritannien och Nordirland, Sverige, Tyskland och Österrike. Observera att om en individ har ett dubbelt medborgarskap varav ett är svenskt, räknas personen i den svenska folkbokföringen som svensk medborgare.

⁶ Personalomsättningen är här definierad som antalet nyanställda i förhållande till antalet anställda samma år.

Rättsmyndigheterna och sektorn arbetsliv, omsorg och utbildning har de högsta ökningstakterna sedan år 2001 och en relativt genomsnittlig personalomsättning. Affärsverken och infrastrukturmyndigheterna samt sektorn Ekonomi har haft en låg personalomsättning sedan år 2001 men ändå är ökningstakten av anställda med utländsk bakgrund relativt hög. Detta kan vara tecken på att hög fokus på rekrytering av personer med utländsk bakgrund har större betydelse än personalomsättning i sig.

Tabell 3. Personalomsättning och ökningstakt i andelen anställda med utländsk bakgrund inom olika sektorer år 2006, procent

Sektor	Personalomsättning ¹⁾ snitt 2001-2006	Andel nyanställda med utl. bakgrund, snitt 2001-2006	Andel med utl. bakgrund 2006	Ökningstakt snitt 2001-2006
Rättsmyndigheter	12,5	8,4	6,4	5,0
Arbetsliv, omsorg och utbildning	11,5	16,3	12,3	4,1
Affärsverk och infrastruktur	8,2	8,9	6,3	4,0
Ekonomi	7,6	14,3	9,7	3,1
Kultur	14,4	13,8	12,9	1,8
Uppdragsmyndigheter	8,6	9,7	7,3	1,7
Miljö, teknik och jordbruk	11,3	12,2	9,5	1,6
Universitet, högskolor och forskning	13,9	24,0	18,4	1,0
Länsstyrelser, regeringskansliet och stabsmyndigheter	15,1	9,9	8,0	0,1
Staten	11,9	14,7	11,1	2,8

1) Personalomsättningen är här definierad som antalet nyanställda i förhållande till antalet anställda samma år.

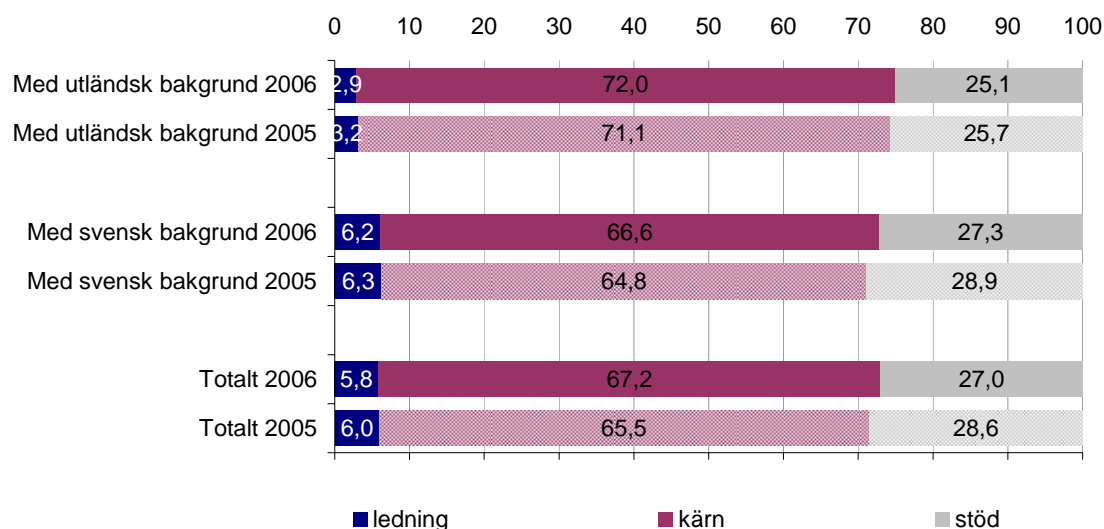
Flest med utländsk bakgrund inom kärnkompetens

Regeringen har fastställt kompetenskategorierna⁷ som anger hur de anställdas kompetens ska klassificeras i kategorierna lednings-, kärn- eller stödkompetens.

I figur 2 anges hur anställda med utländsk bakgrund, anställda med svensk bakgrund och anställda i staten totalt fördelas mellan olika kompetenskategorierna för åren 2005 och 2006. Det framgår att cirka två tredjedelar av alla statsanställda klassificeras som kärnkompetens 2006. Andel anställda med kärnkompetensen ökade mellan åren 2004 och 2005 och har sedan fortsatt att öka mellan åren 2005 och 2006. Det framgår också att anställda med utländsk bakgrund är något överrepresenterade i kategorin kärnkompetens och underrepresenterade i kategorierna ledningskompetens och stödkompetens. Det finns dock stora variationer mellan sektorerna i staten.

⁷ I förordning om skyldighet för myndigheter att lämna uppgifter om anställdas kompetenskategorierna, AgVFS 2003:7 A 2, ges följande definitioner för kategorierna: Anställda med personalansvar och med uppgift att planera och leda myndighetens verksamhet klassificeras inom kategorin *ledningskompetens*. Personal med sakområdeskompetens inom myndighetens verksamhetsområde kategoriseras inom kategorin *kärnkompetens*. Kategorin *stödkompetens* omfattar personal med stödfunktion för lednings- och kärnkompetens, utan specifik sakområdeskompetens inom myndighetens verksamhetsområde.

Figur 2 Fördelning av samtliga anställda, anställda med utländsk bakgrund respektive svensk bakgrund i olika kompetens kategorier 2005 och 2006

Anmärkning: Anställda som inte klassificerats i någon kompetenskategori ingår ej.

Att fördelningen mellan olika kompetenskategorier för de anställda skiljer sig mellan sektorer är normalt. Som exempel kan nämnas att inom sektorerna ekonomi samt arbetsliv, omsorg och utbildning tillhör närmare 80 procent av de anställda kategorin kärnkompetens samtidigt som andelen stödkompetens är relativt låg, 15-18 procent. En annan extrem är sektorn affärsverk och infrastruktur där kärnkompetens utgör enbart 50 procent och stödkompetens över 40 procent av alla anställda.

Även andelen anställda med ledningskompetens varierar mellan sektorerna. I Kultursektorn är andelen anställda med denna kompetens tre gånger så hög som i sektorn Universitet, högskolor och forskningsinstitut, 9 procent jämfört med 3. Inom högskolesektorn har antalet anställda med ledningskompetens minskat mellan åren 2005 och 2006, främst bland de med utländsk bakgrund. Då en fjärdedel av de med både utländsk bakgrund och ledningskompetens återfinns i denna sektor förklarar det till stor del varför andelen anställda med ledningskompetens har minskat mer bland de med utländsk bakgrund, från 3,2 till 2,9 procent, än de med svensk bakgrund, som minskat från 6,3 till 6,2 procent.

Det är intressant att jämföra fördelningen av individer med utländsk bakgrund med fördelningen av individer med svensk bakgrund i de tre kompetenskategorierna inom varje sektor.

Vid dessa jämförelser uppenbarar sig ett nytt mönster. Vad bekommer kärnkompetens är skillnaderna mellan grupperna utländsk bakgrund och svensk bakgrund för det mesta mycket små. Inom de allra flesta sektorer är andelen som tillhör kärnkompetens densamma eller nästan densamma oavsett bakgrund. Detsamma gäller för stödkompetens.

Två av sektorerna avviker dock från alla andra när det gäller kärn- och stödkompetens. Den första är sektorn universitet, högskolor och forskning där individer med utländsk bakgrund är kraftigt överrepresenterade inom kärnkompetens. 73 procent av individerna

med utländsk bakgrund tillhör kärnkompetens medan samma andel för individerna med svensk bakgrund är endast 60 procent. Det motsatta gäller inom stödkompetens, där personer med utländsk bakgrund är kraftigt underrepresenterade. Ett faktum är också att andelen utrikes födda är större inom denna sektor än inom de övriga, vilket antagligen är tecken på att rekryteringen till kärnkompetensen sker internationellt. Detta är inte fallet för de två andra kompetenskategorierna och kan förklara en del av överrepresentationen inom kärnkompetensen men inte underrepresentationen i de andra kategorierna.

Inom sektorn länsstyrelser, regeringskansli och stabsmyndigheter är situationen den motsatta. Inom kärnkompetens är personer med utländsk bakgrund underrepresenterade. 58 procent av de anställda med utländsk bakgrund respektive 64 procent av de anställda med svensk bakgrund tillhör denna kompetenskategori. Samtidigt är anställda med utländsk bakgrund kraftigt överrepresenterade inom stödkompetens och underrepresenterade inom ledningskompetens.

Vad gäller ledningskompetens är anställda med utländsk bakgrund underrepresenterade inom samtliga sektorerna.

Jämförelser mellan sektorer inom kompetenskategorier

Ett annat sätt att jämföra sektorer med varandra, över tiden och med staten totalt är att studera hur stor andel av alla anställda inom *respektive* kompetenskategori det är som har utländsk bakgrund.

Tabell 5 redovisar andelen anställda med utländsk bakgrund för olika delar av statsförvaltningen och inom olika kompetenskategorier. I kolumnen ”Totalt antal” anges antalet individer som är anställda i sektorn. Därpå följer antalet och andelen anställda med utländsk bakgrund inom olika sektorer. I kolumnerna för kompetenskategorier anges andelen anställda med utländsk bakgrund *inom respektive* kompetenskategori. På den nedersta raden redovisas uppgifter för statsförvaltningen som helhet. I parenteser under varje siffra anges antalsförändringar respektive förändringen i procentenheter sedan föregående år.

Samma mönster som uppenbarade sig i fördelningsjämförelserna ovan, visar sig även här. Det finns sektorer där skillnaden mellan andelen inom en kompetenskategori och andelen totalt inom sektorn är stor. Detta innebär att även fördelningen av anställda med utländsk bakgrund i olika kompetenskategorier skiljer sig från fördelningen för anställda med svensk bakgrund.

Majoriteten av alla statligt anställda utgörs av kärnkompetens. Inom denna kompetenskategori har också andelen anställda ökat varje år sedan år 2001. Ökningstakten för andelen med kärnkompetens har varit något högre för de med utländsk bakgrund än för de med svensk. Totalt sett är det också i denna kategori som andelen anställda med utländsk bakgrund störst, 11,6 procent.

Andelen statligt anställda med ledningskompetens har minskat kontinuerligt sedan år 2002. Det gäller både bland de med svensk och bland de med utländsk bakgrund.

Tabell 4. Antal anställda, antal anställda med utländsk bakgrund samt andel anställda med utländsk bakgrund inom olika sektorer och kompetens-kategorier år 2006

Sektor	Totalt Antal	Utländsk bakgrund		Kompetens-kategorier - andelar		
		Antal	Andel	Ledning	Kärn	Stöd
Universitet, högskolor och forskning	59 080 (-90)	10 860 (160)	18,4 (0,3)	9,6 (-1,8)	21,2 (0,5)	13,6 (0,0)
Kultur	4 080 (400)	530 (80)	12,9 (0,8)	8,9 (1,6)	12,4 (0,8)	14,4 (1,2)
Arbetsliv, omsorg och utbildning	38 090 (1810)	4 700 (390)	12,3 (0,5)	7,1 (0,0)	12,6 (0,4)	11,0 (0,2)
Ekonomi	19 076 (800)	1 850 (230)	9,7 (0,8)	4,4 (-0,1)	9,7 (1,0)	10,0 (-0,4)
Miljö, teknik och jordbruk	6 290 (290)	600 (40)	9,5 (0,2)	5,7 (-1,0)	9,8 (0,2)	9,1 (0,3)
Länsstyrelser, regeringskansliet och stabsmyndigheter	13 200 (830)	1 050 (130)	8,0 (0,5)	4,0 (0,5)	6,7 (0,1)	9,9 (0,2)
Uppdragsmyndigheter	12 260 (-30)	890 (20)	7,3 (0,2)	6,0 (0,7)	7,0 (-0,1)	7,3 (0,1)
Rättsmyndigheter	58 220 (130)	3 730 (360)	6,4 (0,6)	3,2 (0,0)	6,1 (0,0)	7,2 (1,5)
Affärsverk och infrastruktur	19 170 (410)	1 200 (140)	6,3 (0,6)	3,9 (0,4)	6,0 (0,6)	6,3 (0,4)
Staten	229 580 (4570)	25 450 (1560)	11,1 (0,5)	5,4 (-0,2)	11,6 (0,3)	10,1 (0,7)

Anmärkning: Uppgifterna i tabellen baseras på alla anställda med månadsavlönad anställning hos samtliga Arbetsgivarverkets medlemmar. Timavlönade m.fl. ingår ej.

Flest med utländsk bakgrund i storstadsregioner

Andelen med utländsk bakgrund skiljer sig avsevärt åt mellan regioner, men kanske främst mellan storstadsområden och landsbygd. Högst andel med utländsk bakgrund finns i de tre storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö. Övriga delar av landet har en lägre andel personer med utländsk bakgrund. Lägst andel återfinns i Norrland. Det gäller var sig jämförelsen görs för de statligt anställda, förvärvsarbetande på hela arbetsmarknaden eller befolkningen.

I figur 3 finns en jämförelse av andelen anställda med utländsk bakgrund i staten, bland de förvärvsarbetande i åldern 20-64 år och i befolkningen mellan 20-64 år inom olika regioner i Sverige för år 2006⁸. Regionsindelningen i figuren är hämtad från Statistiska centralbyrån⁹. Den har använts vid analyser av befolkningen med utländsk bakgrund, då den effektivt speglar de skillnader som finns mellan storstäder och landsbygd.

⁸ Uppgifterna för förvärvsarbetande avser år 2005, vilket är det sista år som det finns uppgifter tillgängliga för.

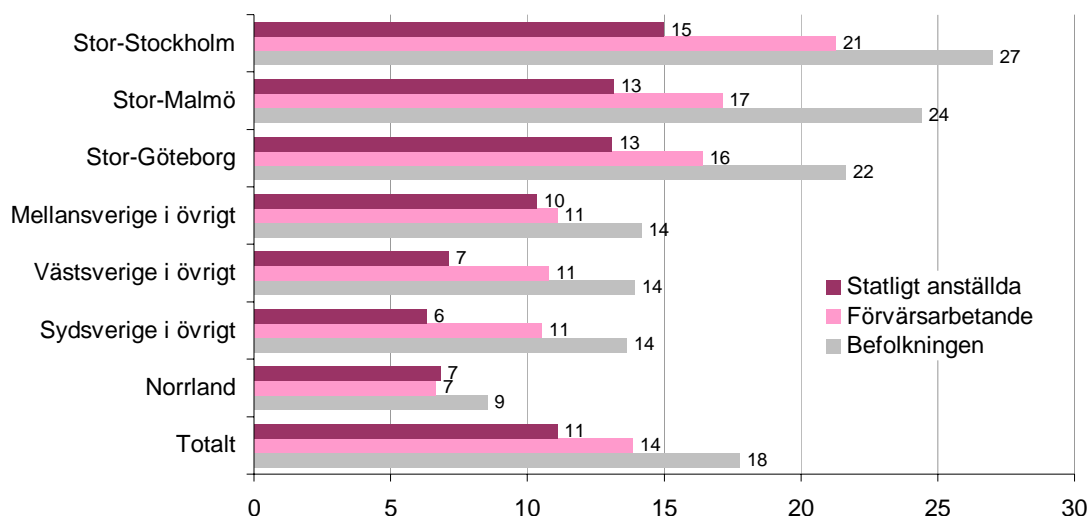
⁹ Källa: SCB, Beskrivning av Sveriges befolkning 2005

Jämförelsen visar att andelen statligt anställda med utländsk bakgrund i Norrland är lika hög som andelen bland de förvärvsarbetande i denna region. Även i "Mellansverige i övrigt" är skillnaderna mellan andelen i staten och de förvärvsarbetande förhållandevis små.

I södra Sverige, regionerna Stor-Malmö och Sydsverige i övrigt, är de relativa skillnaderna störst mellan andelen statligt anställda med utländsk bakgrund och andelen bland de förvärvsarbetande respektive andelen i befolkningen. En förklaring kan vara att dessa regioner har en hög andel personer som invandrat sedan 1990. Hela 57 procent av Stor-Malmös utrikes födda befolkning har kommit till Sverige under denna period. Motsvarande siffra för Sydsverige i övrigt är 56 procent medan riksgenomsnittet är 50 procent.

En stor del av den statliga verksamheten är spridd över hela Sverige och har likartade förutsättningar, men det finns verksamhet med specifika förutsättningar som är dominerande i vissa delar av landet, det gäller t.ex. försvar och forskningsverksamhet. I Norrland och storstadsområdena Malmö och Göteborg finns en relativt stor andel av de statligt anställda inom sektorn universitet, högskolor och forskningsverksamhet och i Blekinge, Halland och Västergötland är andelen anställda inom Försvaret dominerande. Detta förklarar delvis varför Norrland står sig bra i den regionala jämförelsen och Väst-sverige i övrigt och Sydsverige i övrigt står sig sämre.

Figur 3. Andel med utländsk bakgrund i staten, bland förvärvsarbetande och i befolkningen inom olika regioner i Sverige år 2006, procent

Anmärkning: Statligt anställda avser individer med månadsavlönad anställning hos obligatoriska och hos frivilliga medlemmar i Arbetsgivarverket år 2006. Förvärvsarbetande avser individer i åldern 20-64 år som är egna företagare eller vars arbetstidsomfattning är minst en timme per vecka. Observera att uppgifterna om förvärvsarbetande gäller år 2005, vilka är de senast tillgängliga. Befolkningen avser individer i befolkningen år 2006 som är mellan 20-64 år.

Definition av regioner: *Stor-Stockholm*: Alla kommuner i Stockholms län; *Stor-Göteborg*: Kungsbacka kommun i Hallands län och kommunerna Härryda, Partille, Öckerö, Stenungsund, Tjörn, Ale, Lerum, Lilla Edet, Göteborg, Mölndal, Kungälv och Alingsås i Västra Götalands län; *Stor-Malmö*: Kommunerna Staffanstorps, Burlöv, Vellinge, Kävlinge, Lomma, Svedala, Skurup, Höör, Malmö, Lund, Eslöv och Trelleborg i Skåne län; *Mellansverige i övrigt*: Samtliga kommuner i länen Uppsala, Södermanland, Östergötland, Värmland, Örebro, Västerås, Dalarna och Gävleborg; *Västsverige i övrigt*: Samtliga kommuner i länen Halland och Västra Götaland (förutom de som ingår i Stor-Göteborg, se ovan); *Sydsverige i övrigt*: Samtliga kommuner i länen Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Gotland, Blekinge och Skåne (förutom de som ingår i Stor-Malmö, se ovan); *Norrland*: Samtliga kommuner i länen Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten.